

1.

ORHUN YAZITLARI (KÜL TİĞİN ANITI DOĞU YÜZÜ) BİR BÖLÜM

Türk milletinin adı sanı yok olmasın diye, babam kağanı, annem hatunu yükseltmiş olan Tanrı, il veren Tanrı, Türk milletinin adı sanı yok olmasın diye, kendimi o Tanrı kağan oturttu tabî. Varlıklı, zengin millet üzerine oturmam. İşte aşsız, dışta elbisesiz; düşkün, perişan milletin üzerine oturdum. Küçük kardeşim Kül Tigin ile konuştuk. Babamızın, amcamızın kazanmış olduğu milletin adı sanı yok olmasın diye, Türk milleti için gece uyumadım, gündüz oturmam. Küçük kardeşim Kül Tigin ile, iki şad ile öle yite kazandım. Öyle kazanıp bütün milleti ateş, su kılmam. Ben kendim kağan oturduğumda, her yere gitmiş olan millet öle yite, yaya olarak çıplak olarak dönüp geldi. Milleti besleyeyim diye, kuzeyde Oğuz kavmine doğru, doğuda Kıtay, Tatabı kavmine doğru, güneyde Çine doğru on iki defa büyük ordu sevk ettim, ... savaştım. Ondan sonra, Tanrı başılasın, devletim var olduğu için, kısmetim var olduğu için, ölecek milleti diriltip besledim. Çıplak milleti elbiseli, fakir milleti zengin kıldım. Az milleti çok kıldım. Değerli illiden, değerli kağanlıdan daha iyi kıldım. Dört taraftaki milleti hep tâbî kıldım, düşmansız kıldım.

Kül Tigin Anıtı'nda verilen bilgilere göre;

- I. Türklerde sosyal devlet anlayışının geliştiği
- II. Ülke topraklarının genişlemesi için farklı milletlerle mücadele edildiği
- III. Taht kavgaları sonucu devletin kısa sürede yıkıldığı

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III   D) I, II ve III

2.

Tabloya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İklim şartları Rize'de kıyı, Antalya'da yayla turizmi için uygundur.
- B) Antalya'da en fazla yağış kış, Rize'de sonbahar mevsiminde düşer.
- C) Rize'nin yıllık yağış miktarı Antalya'dan daha fazladır.
- D) Her iki ilimizde de sıcaklıklar yıl boyunca 5°C üzerindedir.

3. ➔ Emeviler'in uyguladıkları ırkçı tutum yüzünden İslamiyet'in yayılması yavaşlamıştır.
 ➔ Abbasiler Emeviler'in tersine adaletli ve hoşgörülü bir tutum uygulamış ve İslamiyet'in yayılması hızlanmıştır.

Bu iki yargıdan çıkarılabilecek ortak yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uygulanan politikalar İslamiyet'in yayılmasını olumsuz etkilemiştir.
 B) Abbasiler yanlış bir politika uygulamıştır.
 C) Tutum ve davranışlar İslamiyet'in yayılma hızını etkilemiştir.
 D) Emeviler döneminde Müslüman sayısı daha fazladır.

4. Ön yargı toplumsal birlikteliğe zarar veren tutum ve davranışlardır. Ön yargılardan kurtulmak için kendimizi başkalarının yerine koymalıyız. Karşımızdaki kişinin bakış açısından olaylara yaklaşmak ön yargılardan kurtulmayı sağlar.

Verilen metinde ön yargılardan kurtulmak için aşağıdakilerden hangisinin önemi vurgulanmıştır?

- A) Farklılıklara saygılı olmak
 B) Empati kurmak
 C) Mesafeli olmak
 D) Yardımlaşmak

5. Mekke'den Medine'ye göç eden Peygamber Efendimiz, Medine'de yaşayan Yahudi, Putperest ve Müslümanlarla Medine Sözleşmesini imzalamıştır. Bu sözleşmeye göre;

- ➔ Herkes barış içinde yaşayacaktır.
 ➔ Şehrin savunması birlikte yapılacaktır.
 ➔ Yahudiler dinlerini özgürce yaşayacaktır.

Medine Sözleşmesine göre;

- I. Farklılıklara saygı duyulmaktadır.
 II. Hoşgörülü bir ortam vardır.
 III. Güvenlikle ilgili önlemler alınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

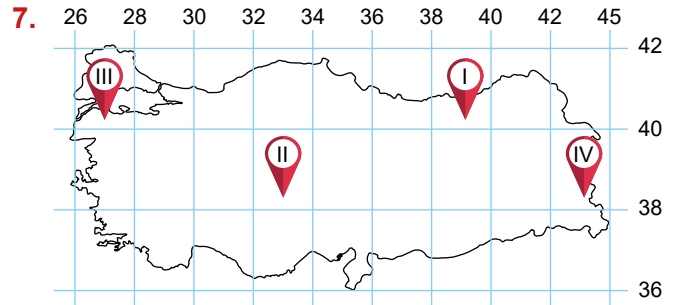
- A) Yalnız I
 B) I ve II
 C) II ve III
 D) I, II ve III

6. Yeryüzü şekillerini gösteren haritalara fiziki haritalar denir.

Buna göre fiziki haritada aşağıdakilerden hangisi gösterilmez?

- A) Dağ
 B) Madenler
 C) Ova
 D) Akarsu

Verilen Türkiye Haritasında 42-45 Doğu boylamları ile 38-40 Kuzey enlemleri arasında kalan bölge hangi numara ile gösterilmiştir?

- A) I
 B) II
 C) III
 D) IV

8. Kültürel öğeler toplumu var eden değerlerdir. Toplumun geçmişini en güzel yansıtan kültürleridir. Kültürel öğeler toplumsal düzeni sağlayıp insanlara önem verildiğini gösterir.

Buna göre;

- I. Bayramlarda aile büyüklerini ziyaret etmek Türk geleneklerindendir.
- II. Milli bayramlar birlik ve beraberlik duygularını güçlendirir.
- III. Teknolojik gelişmeler kültürel öğeleri belirler.
- IV. Kültürel farklılar ülkemizin zenginliğidir.

verilen bilgilerden hangilerinin doğru olduğu savunulabilir?

- A) I ve II   B) II ve III
C) I, II ve IV   D) II, III ve IV

9. Doğudan batıya doğru gelişen önceki çağlardan beri yoğun bir şekilde ipek, porselen, kâğıt, baharat ve değerli taşların yanında kıtalar arasındaki kültür alışverişine de imkân sağlayan binlerce kilometre uzunluğundaki İpek Yolu farklı milletler arasında birçok savaşın yapılmasına da neden olmuştur.

Metne göre İpek Yolu hangi alanlarda gelişmelerin yaşanmasına neden olmuştur?

- A) Ekonomik-Askeri   B) Siyasi-Askeri
C) Ekonomik-Sosyal   D) Askeri-Dini

10. Rollerimiz gruplara göre farklılık gösterdiği gibi, zaman içerisinde de değişim gösterebilir. Kardeşimiz olduğunda ağabey/abla rolünü ediniriz. Okulda öğrenci oluruz, mezun olduğumuzda ise artık mesleğimizin getirdiği rollere sahip oluruz. Zaman içerisinde rollerimizde değişiklikler olmaya devam eder ya da var olan rollerimize ek olarak yeni roller ediniriz.

Verilen bilgiye göre rollerle ilgili olarak hangi yargıya ulaşılamaz?

- A) Roller, içine dahil olduğumuz grup ve kurumlara göre şekillenir.
B) Zaman içinde roller farklılaşır.
C) Yeni bir rol üstlenildiğinde eskisi sona erer.
D) Bazı roller sonradan edinilir.

11.

Ekvator ikliminin görüldüğü yerlerde yıllık sıcaklık farkı azdır. Hava yıl boyunca sıcaktır. Bol yağış alır. Bu yüzden insanlar evlerini ahşaptan yapar. Ormancılık önemli geçim kaynağıdır. Ormancılığın yanında tarım ve hayvancılık da yapılır. Kakao, muz kauçuk yetiştirilen önemli tarım ürünleridir. Yıl boyunca yağış olması nehirlerin ulaşımında kullanılmasını sağlar.

Verilen metinde Ekvator İklimi ile ilgili aşağıdaki-lerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Geçim kaynaklarına
B) Ulaşım araçlarına
C) Yapı malzemelerine
D) Sanayi faaliyetlerine

12.

- ➔ Gazneliler ile yaptıkları Dandanakan Savaşı'nı kazanmışlardır.
- ➔ Malazgirt Savaşı'nda Bizans kuvvetlerini yenmişlerdir.
- ➔ Nitelikli insan yetiştirmek için dönemin en yüksek eğitim kurumu olan Nizamiye Medreseleri'ni açmışlardır.

Verilen bilgilere göre Büyük Selçuklu Devleti ile ilgili hangi yargıya ulaşılamaz?

- A) Büyük devletlerle başarılı savaşlar yapmışlardır.
B) Eğitime önem vermişlerdir.
C) Dönemin en güçlü devleti olmuşlardır.
D) Önemli askeri zaferler kazanmışlardır.

13.

Yapay zekâ ve sağlık sektörü

Yapay zekâ ile hastalıkların otomatik teşhisi konusunda son dönemde büyük ilerleme kaydedilmiş, teşhis sürecini daha ucuz, kolay ve erişilebilir hale gelmiş durumdadır.

Yapay zekâ destekli operasyonlarda komplikasyonlar (bir ilacın ya da bir hastalığın doğuracağı yan etki) beş kat azalıyor ve hastanede yatma süresi yüzde 21 oranında kısalıyor.

Yapay zeka ilaç geliştirmek için yıllarca sürebilen çalışmaları kısaltacak, milyonlarca liralık yatırımı azaltacaktır.

Yapay zekâ ile Algoritmalar(belli bir problemi çözmek veya belirli bir amaca ulaşmak için tasarlanan yol) hastaların verilerini tarayarak uygun tedavi yöntemini kısa sürede ve isabetli bir şekilde belirliyor.

Tabloda verilen bilgilere göre Yapay zekâ sayesinde sağlık sektöründe;

- I. Maliyetlerin düşürülmesine katkı sağlayacaktır.
- II. Hastalıklara daha hızlı ve doğru teşhisler konulacaktır.
- III. Her şeyi makineler yapacağı için insana ihtiyaç kalmayacaktır.

Çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II   B) I ve II   C) I ve III   D) I, II ve III

14. Verilen diyagramda sosyal bilimler ve çalışma alanları yanlış eşleştirilmiştir.

	Sosyal Bilim	Çalışma Alanları
I	Hukuk	Kanunları inceler.
II	Filoloji	İnsanın çevre ile ilişkisini inceler.
III	Tarih	Geçmişteki olayları inceler.
IV	Coğrafya	Dillerin tarihi gelişimini inceler.

Hangi numaralı sosyal bilimler karşılıklı yer değiştirilirse eşleştirme doğru yapılmış olur?

- A) I ve III   B) I ve II
C) I ve IV   D) II ve IV

15. ➡ Adına Oğuz Kağan Destanı yazıldığı düşünülmektedir.

- ➡ Onluk, yüzlük, binlik ordu sistemini kurmuştur.
- ➡ Çinlilere yaptığı akınlardan dolayı Çinliler Çin Seddini yapmışlardır.
- ➡ Hun Devletine en güçlü dönemini yaşatmıştır.

Özellikleri verilen Türk büyüğü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teoman   B) Metehan
C) Bilge Kağan   D) İltiş Kağan